

Aan de Minister voor Klimaat en Energie

Auteur

nota

Beslisnota BNC-fiche herziening REMIT-
verordening

TER BESLISSING

Datum

5 april 2023

Kenmerk

DGKE / 26197682

Parafenroute

Bijlage(n)

Aanleiding

Op 14 maart 2023 heeft de Europese Commissie het voorstel gepubliceerd tot wijziging van de *Regulation on wholesale Energy Market Integrity and Transparency* (hierna: REMIT) die het toezicht op de energiemarkten regelt en de verordening tot oprichting van een Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators. Het bijgevoegde BNC-fiche bevat de kabinetsappreciatie van het voorstel.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met bijgevoegd BNC-fiche.

Akkoord

Kernpunten

- EZK is het eerstverantwoordelijke ministerie en is penvoerder van het BNC-fiche. Op 12 april bespreekt het interdepartementaal BNC-overleg het fiche. Op 18 april bespreekt de CoCo het fiche. Het fiche zal vervolgens geagendeerd staan tijdens de ministerraad van 21 april, waarna het fiche wordt verzonden naar de Eerste Kamer, Tweede Kamer en de Nederlandse Europarlementariërs.
- Het voorstel maakt onderdeel uit van een pakket waarvan, naast onderhavige verordening, ook een voorstel voor een verordening strekkend tot hervorming van de elektriciteitsmarkt (waarover u separaat wordt geïnformeerd) en een aanbeveling over energieopslag onderdeel uitmaken.
- In het fiche onderschrijft u het belang van de aanpassingen aan REMIT, waarmee het toezicht op de energiegroothandelsmarkt wordt verbeterd en ook toekomstbestendig wordt. Zo wordt de Europese toezichthouder ACER beter in staat gesteld toezicht te houden door een aanscherping van de rapportage-eisen voor marktdeelnemers. Ook is er een betere stroomlijning in definities tussen de REMIT en de financiële regelgeving.

Ontvangen BBR

- Het kabinet heeft wel enkele aandachtspunten bij de beoordeling van het voorstel:

BNC-fiche herziening REMIT-verordening

- Het kabinet betreurt dat de Commissie geen volwaardig impact assessment voor dit voorstel heeft uitgevoerd en zal erop aandringen alsnog een impact assessment uit te voeren.
- ACER krijgt in het voorstel eigenstandige onderzoeksbevoegdheden. Hierbij ontstaan mogelijk wel knelpunten in coördinatie, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid in de samenwerking met NRA's (nationale toezichthouders), die verder moeten worden gezien.
- De voorgestelde aanpak waarbij NRAs verantwoordelijk worden om, in overleg met ACER, een mechanisme uit te werken om informatie-uitwisseling mogelijk te maken met andere autoriteiten, kan mogelijk leiden tot fragmentatie van aanpak.
- Het kabinet is kritisch ten aanzien van de inzet om de sancties op overtreding vanuit REMIT te harmoniseren. De vormgeving en hoogte van sancties zijn onderwerpen die tot de verantwoordelijkheid van de lidstaten behoren. Ook zijn de voorgestelde maxima voor sancties onder REMIT hoger dan het Nederlandse sanctieregime. Omdat voldoende rechtvaardiging voor harmonisatie ontbreekt, vraagt het kabinet om nadere duiding bij de Commissie. Tot slot plaats het kabinet op dit aspect een kanttekening bij de proportionaliteit van het voorstel.
- Marktdelnemers uit derde landen die in de EU actief zijn worden verplicht om een 'kantoor' (*office*) in de EU te 'melden' (*declare*). Naar het oordeel van het kabinet is de introductie van een dergelijke vestigingseis niet wenselijk, omdat een dergelijke barrière tot gevolg kan hebben dat derde landen marktdelnemers niet langer op de EU energiemarkten (zoals de TTF) actief willen zijn wat gevolgen kan hebben voor de liquiditeit van de EU energiemarkten en uiteindelijk de leveringszekerheid.
- Het kabinet ziet aanvullend voorshands geen noodzaak om geregistreerde rapportagemechanismen (RRM's) te verplichten om een vestiging in de Unie aan te houden. Deze eis zou een negatieve impact kunnen hebben op de in de EU gevestigde klanten van die derde landen RRM's.
- De REMIT-verordening voorziet niet in de mogelijkheid om data te hergebruiken voor toezicht op retailmarkten. Het kabinet roept de Commissie op om te verduidelijken hoe REMIT-data binnen autoriteiten kunnen worden hergebruikt ten behoeve van het toezicht op de retailmarkten.
- Het kabinet is positief over de voorgestelde wijziging om bepaalde definities tussen het financieel toezicht (MAR) en energieregelgeving (REMIT) te stroomlijnen. Het voorstel geeft hierin verbetering, maar laat ook nog kansen liggen. Zo zijn er nog steeds verschillen tussen de teksten van MAR en REMIT met betrekking tot bepaalde definities.

Tot slot is het kabinet kritisch over de rechtsgrondslag voor de herziening van de uitvoeringsverordening waarin de informatieverstrekking voor de groothandelsmarkt van energie wordt geregeld, omdat hiervoor niet de juiste procedure is gevolgd door de Commissie.

Toelichting

De belangrijkste inhoudelijke wijzigingen ten opzichte van de huidige verordeningen vallen uiteen in vijf delen.

- Uitbreiding van de bevoegdheden van ACER. Momenteel vallen het toezicht en de handhaving van REMIT onder de verantwoordelijkheid van de lidstaten. Echter, overtredingen, zoals marktmisbruik, zijn in toenemende mate grensoverschrijdend van aard. Om ACER en de NRA's samen te laten optreden zijn momenteel ingewikkelde regelingen vereist. Daarom stelt de Commissie voor om ACER de bevoegdheid te geven om, in samenwerking met de NRA's, onderzoek te kunnen uitvoeren naar grensoverschrijdende overtredingen teneinde inbreuken op REMIT te bestrijden.
- Om het toezicht op de energiemarkten door ACER te verbeteren worden aanpassingen van de huidige rapportageverplichtingen voor marktdeelnemers voorgesteld. De door ACER te verzamelen gegevens worden uitgebreid om bestaande hiaten te dichten.
- De Commissie stelt ook een uitbreiding van de bevoegdheden van de NRA's voor. Het voorstel biedt een grondslag voor NRA's om taken en verantwoordelijkheden te kunnen delegeren aan NRA's van andere lidstaten. Delegatie heeft als doel om de samenwerking tussen NRA's te bevorderen en te verbeteren. Teneinde REMIT op een geharmoniseerde wijze te kunnen handhaven, bepaalt de verordening dat lidstaten in hun nationale recht moeten vastleggen welke handhavingsmaatregelen hun NRA's kunnen nemen bij overtreding van REMIT, inclusief maximale hoogte van de bestuurlijke boetes. Ook stelt de Commissie voor om NRA's te verplichten relevante informatie die zij ontvangen, te delen met de nationale financiële en mededingingsautoriteiten. Voor de informatiedeling stellen de NRA's eigen mechanismen vast.
- ACER krijgt de taak om alle marktgegevens inzake lng te verzamelen die nodig zijn om een dagelijkse lng-prijsraming vast te stellen. ACER krijgt de bevoegdheid om de gegevens van alle marktdeelnemers die in de EU actief zijn op het gebied van lng-leveringen, te verzamelen. Marktdeelnemers worden verplicht om, zo goed als technologisch mogelijk, alle lng-marktgegevens *realtime* aan ACER te rapporteren.
- De Commissie stelt voor om nadere eisen op te leggen aan marktdeelnemers die bij de handel in *wholesale energy products* gebruik maken van algoritmische handel of die daarbij hoogfrequente algoritmische technieken toepassen. Deze marktpartijen dienen adequate risicocontroles in te stellen zodat bij storingen in het handelssysteem de bedrijfscontinuïteit niet in gevaar komt.
- Tot slot worden er verschillende definities aangepast om REMIT goed te laten aansluiten bij de wetgeving voor de financiële markten.